

найможливіше повної його характеристики. І час, і простір присвячені йому і з ним нерозривно зв'язані. Художній час не існує окремо від суб'єкта, який в ньому знаходиться. Опис часу – це завжди опис людини у часі. Художній простір, на відміну від часу, більш самостійний. Але хоча опис матеріального середовища, в якому діє персонаж, може скласти автономний фрагмент тексту, простір в художньому тексті не вільний від присутності людини. Художній простір містить інформацію про персонажа.

Людина існує і діє не тільки в соціальному, але й у природному оточенні. Значну частину художнього світу займає пейзаж – опис природи або середовища, що її замінює. Пейзаж в літературі не можна ототожнювати з пейзажем в живописі, хоча вони пов'язані на генетичному рівні.

Згідно дефініції «Словника літературознавчих термінів», «Пейзаж (від франц. *paysage* – країна, місцевість) – зображення картин природи, що виконує в художньому тексті різні функції залежно від стилю та метода письменника» [Тимофеев, Тураєв 1974, с.351]. Пейзажні описи можуть служити фоном подій або переживань героїв і, як такі, мають високий ідейний, емоційний, естетичний, образний потенціал.

В пейзажному описі знаходить відображення реальний світ, реальна природа, яка оточує людину. Але пейзаж починається лише з того моменту, коли внутрішній світ людини знаходить своє вираження через природу.

Пейзаж можна розуміти як термін, що вживається стосовно живопису, та як термін літературознавський. Саме поняття «пейзаж» належить до найбільш вживаних у мистецтвознавстві, але його «рідний» ґрунт у живописі, звідки воно мігрувало до літературознавства. Але пейзаж у живописі або графіці відрізняється від пейзажу в літературі тим, що він представляє собою самостійний художній жанр, який є рівноправним жанру побутовому, історичному, портретному, тоді як літературний пейзаж не є відокремленим жанром, він є складним елементом різноманітних прозаїчних та поетичних жанрових форм (роман, повість, оповідання, поема, ліричний вірш) [Пігарев 1972, с.6]. Хоча треба зауважити, що художня функція та естетична сутність пейзажу в обох випадках однакові. Різними є лише засоби зображення і вираження.

Пейзаж як естетична категорія може бути розділеним за основними властивостями. Залежно від того, що переважає в художньому образі природи, пейзаж може бути епічним, лірико-психологічним, соціально-спрямованим, історичним, філософським. Відчуття природи у своїх складних формах прояву, опосередковане індивідуальною художньою свідомістю та виражене у пейзажі, потребує градації, внутрішнього розподілу, воно існує у нескінченних відтінках жанрового різноманіття.

Отже пейзажні описи займають важливе місце в структурі художнього тексту та відіграють значну роль в реалізації авторського задуму. Пейзаж дуже тісно пов'язаний з дією художнього твору, він є необхідною умовою розвитку подій в різних ситуаціях. І найважливішою з нашого погляду є антропоцентрична функція пейзажу, призначення якої полягає у поглибленому розкритті внутрішнього світу героя, його духовного та емоційного стану, настрою, думок, ставлення до оточуючого середовища.

Література

Бахтин М.М. Время и пространство в романе / М.М.Бахтин // *Вопр. литературы.* – 1974. - № 3. – С. 133-179. *Бахтин М.М.* Эстетика словесного творчества / М.М.Бахтин. – М.: Искусство, 1979. – 424 с. *Белинский В.Г.* Идея искусства / В.Г.Белинский // *Собр.соч.:* В 9 т. – М., 1978. – Т.3. – С. 278-293. *Ворожбитова А.А.* Теория текста: Антропоцентрическое направление: Учеб.пособие / А.А.Ворожбитова. – М.: Высшая школа, 2005. – 367 с. *Галанов Б.Е.* Живопись словом: Портрет. Пейзаж. Вещь / Б.Е.Галанов. – М.: Сов. писатель, 1974. – 344 с. *Григорьян К.М.* Пейзаж в русской живописи и поэзии / К.М.Григорьян // *Литература и живопись.* – Л.: Наука, 1982. С. 125-146. *Иванова Н.Д.* Содержание и принципы филологического изучения пейзажа / Н.Д.Иванова // *Филолог. науки.* – 1994. - № 5-6. – С. 76-83. *Онопrienко Т.Н.* Эпитет и прагматика художественного текста / Е.Н.Онопrienко // *Вестник Харьк. ун-та.* – Харьков: Константа, 2002. – С. 354-359. *Пигарев К.В.* Русская литература и изобразительное искусство / К.В.Пигарев. – М.: Наука, 1972. – 122 с. *Семенець О.О.* Синергетика поетичного слова / О.О.Семенець. – Кіровоград: ІМЕКС ЛТД, 2004. – 338 с. *Скляренко О.Б.* Авторське персонажне мовлення як одна із структурно-композиційних доміант оповідань І.Бахман / О.Б.Скляренко // *Культура народів Причорномор'я.* – Симферополь, 2007. - № 110. – Т.2. – С. 176-178. *Тимофеев Л.И., Тураєв С.В.* Словарь литературоведческих терминов / Л.И.Тимофеев, С.В.Тураєв. – М.: Просвещение, 1974. – 510 с.

ЧИРВОНИЙ О.С.

(Запорізький національний університет)

ТЕЛЕСКОПІЗМИ АНГЛОМОВНОГО КОМП'ЮТЕРНОГО ЛЕКСИКОНУ

У статті мова йде про основні словотвірні моделі, відповідно до яких відбувається процес створення телескопізмів. На основі проаналізованих лексичних одиниць, створених у такий спосіб, робиться висновок про те, що в сфері сучасних інформаційних технологій телескопічний спосіб словотвору найчастіше використовується при утворенні іменників.

Ключові слова: телескопія, зрощення, словотвір, комп'ютер.

Чирвоный А.С. Телескопизмы англоязычного компьютерного лексикона. В статье речь идет об основных словообразовательных моделях, по которым происходит процесс образования телескопных слов. На основании

проанализированных лексических единиц, образованных этим способом, делается вывод о том, что в области современных информационных технологий телескопный способ словообразования чаще всего используется при создании существительных.

Ключевые слова: телескопия, сращение, словообразование, компьютер.

Chirvony A.S. Blending in the English computer lexis. The article deals with the basic word-formation models, according to which the blend innovations are created. Based upon the results of analysis of lexical units created in such a manner, the author infers that in the IT-sphere blending is used mostly for noun-formation.

Key words: blending, word-formation, computer.

Телескопія або словозлиття виступає зараз одним із найбільш продуктивних нерегулярних (нелинійних) способів словотвору, вона є важливим джерелом формування словникового складу мови за рахунок власномовних ресурсів, тобто шляхом творчої комбінації наявного арсеналу функціонально-структурних одиниць. Також телескопія є дієвим засобом вдосконалення граматичного складу мови.

Значну роль телескопії у формуванні комп'ютерного лексикону англійської мови (105 одиниць у нашому дослідженні, 8% від всіх нових словотвірних одиниць) ми пов'язуємо із тим, що лексичні одиниці, утворені з двох або більше основ, виступають зручним засобом передачі складних понять у компактній формі. Також, на нашу думку, значну роль у процесі створення телескопійних слів відіграє бажання надати мовленню емоційної забарвленості. Утворення контамінаційних одиниць виступає проявом тенденції до емоційності, урізноманітнення мови, збагачення її стилістичних можливостей.

Новизна даної роботи полягає в застосуванні сучасних дослідницьких методик та теорій при аналізі процесів створення телескопійних інновацій у сфері інформаційних технологій початку ХХІ століття, а також при вивченні причин і результатів таких процесів. Метою роботи є аналіз телескопійних одиниць англійської комп'ютерного лексикону, дослідити основні механізми їх утворення.

Компактність і лаконічність слів-зрощень сприяє подальшому розширенню сфер дії телескопійного способу словотвору. Як зазначає В.В. Єлісеєва, «Незважаючи на те, що даний спосіб зафіксований у мові лише з кінця ХІХ століття, зараз він набуває продуктивності дуже великими темпами; при цьому перше місце по застосуванню злитків (телескопізмів – прим. наша) займає реклама, для якої принцип «максимум змісту при мінімумі простору» у сполученні із незвичністю форми є головним» (тут і далі переклад наш) [Єлісеєва 2003, с. 39]. Відзначимо, що все сказане про рекламу, як сферу найбільш інтенсивного застосування телескопізмів, може бути віднесено і до сфери новітніх технологій, адже вищезазначений принцип про максимум змісту при мінімумі простору діє і тут.

Проблема дослідження контамінаційних одиниць англійської мови залишається актуальною протягом багатьох років, але, за спостереженнями вчених, в останні роки простежується тенденція до збільшення контамінаційних одиниць [Семущина 2004, с. 222-227]. Причини такого зростання кількості телескопійних одиниць полягають у впливі мас-медіа, зокрема газет та журналів, а також, значною мірою, в широкому розповсюдженні новітніх технологій за останні двадцять років.

Утворення англійських телескопійних слів у сфері інформаційних технологій та Інтернету відбувається за одним з трьох формальних типів:

1) Сполучення двох цілих слів, які репрезентують явище міжслівного накладення (гаплогії) $ab + cd \rightarrow ab/cd$. В нашій вибірці воно представлено п'ятьма одиницями - *javant-garde* (Java + *avant-garde*), *dot-commuter* (*dot-com* + *commuter*), *wapplet* (WAP + *applet*), *WAPathy* (WAP + *apathy*) та *splinternet* (*splinter* + *internet*). При цьому, написання і вимова двох слів в основі злиття зберігаються. Незначну кількість таких зрощень можна пояснити наявністю небагатьох подібних за формою слів, які можуть залишитися незмінними у телескопійному слові. Наскільки це можливо, слова “вставляються” одне в інше, відбувається накладання кінця першого слова на початок другого, причому довше слово, зберігаючи наголос, приєднує коротше: *Today's internet is actually a splinternet. The day of an e-commerce team being able to focus on building just a website are over and with the increasing complexity of consumer touch-points comes a real burden on e-commerce executives to support the underlying systems and platforms necessary to sustain them efficiently and at scale.* —*Brian Walker, "Buyer's Guide to retail: The changing face of eCommerce," Computer Weekly, December 8, 2010*

2) Сполучення одного цілого слова з фрагментом іншого, в результаті чого утворюються “часткові” телескопізми за такими моделями:

a) $ab + cd \rightarrow abd$ (сполучення цілого першого слова з кінцевим фрагментом другого слова);

b) $ab + cd \rightarrow acd$ (сполучення початкового фрагмента першого слова з цілим другим словом).

“Часткові” злиття, які супроводжуються явищем гаплогії, становлять, за нашими підрахунками, 26%. Коротше слово зберігає свою форму, і до нього додається уламок довшого слова. У 9 проаналізованих зрощеннях цілим залишається перше слово, а потім слідує кінцевий уламок другого слова, наприклад, *directronic* (*direct* + *electronic*), *hacktivist* (*hack* + *activist*), *bitlegging* (*bit* + *bootlegging*), *webisode* (*web* + *episode*), *geeksploitation* (*geek* + *exploitation*), *crapplet* (*crap* + *applet*), *marketecture* (*market* + *architecture*), *sexting* (*sex* + *texting*), *ejectrode* (*eject* + *electrode*).

В 8 досліджених нами телескопійних новотворах до початкового фрагмента першого слова додається незмінне друге слово - *entrepreneur* (*entrepreneur* + *nerd*), *tradigital* (*traditional* + *digital*), *synthespian* (*synthetic* + *thespian*), *collaboratory* (*collaborative* + *laboratory*), *cyurban* (*cyber* + *urban*), *gillion* (*giga* + *million*), *glocal* (*global* + *local*), *internest* (*Internet* + *nest*), наприклад: *Tom knew that eating pizza in his internest was a bad idea, but it was just too warm and snuggly* (*The Urban Dictionary, Urban Word of the Day, February 3, 2011*).

“Часткові” телескопійні новоутворення без міжслівного накладення становлять найбільшу групу - 35 %, причому модель $ab + cd \rightarrow abd$ представлена 15 прикладами: *spamdexing* (*spam* + *indexing*), *spamproena* (*spam* + *subproena*), *spamverize* (*spam* + *advertize*), *cancelbot* (*cancel* + *robot*), *Netflag* (*Net* + *jetlag*), *laganoia* (*lag* + *paranoia*), *spamouflage* (*spam* + *camouflage*), *WAPlash* (*WAP* + *backlash*), *Weblish* (*Web* + *English*), *Googleverse* (*Google* + *universe*), *websumer* (*web* + *consumer*), *codenapping* (*code* + *kidnapping*), *mouselexia* (*mouse* + *dyslexia*), *cellcert* (*cell* + *concert*) та *Googleganger* (*Google* + *doppelganger*); а модель $ab + cd \rightarrow acd$ – десятьма: *vortal* (*vertical* + *portal*), *netopath* (*net* + *psychopath*), *luser* (*loser* + *user*), *infostructure* (*informational* + *structure*), *telefusion* (*television* + *fusion*), *celeblog* (*celebrity* + *blog*), *Wintel* (*Windows* + *Intel*), *Tetwrist* (*Tetris* + *wrist*), *blog* (*web* + *log*), *advergame* (*advertisement* + *game*), тощо. Варто відзначити, однак, що, за спостереженнями дослідників, ці моделі в загальноживаній англійській мові є малопродуктивними та зустрічаються достатньо рідко [Алимова 2009, 4].

3) Сполучення фрагмента одного слова з фрагментом іншого базового слова; такі злиття мають назву “повних” телескопізмів. Вони утворюються за такими моделями:

a) $ab + cd \rightarrow ad$ (сполучення початкового фрагмента першого слова з кінцевим фрагментом другого слова);

b) $ab + cd \rightarrow ac$ (сполучення початкового фрагмента першого слова з початковим фрагментом другого слова).

“Повні” злиття становлять 20 %. Вони представлені основною моделлю $ab + cd \rightarrow ad$: *broket* (*broken* + *bracket*), *internesia* (*Internet* + *amnesia*), *intertwined* (*interwined* + *mingled*), *knowbie* (*knowledge* + *newbie*), *splog* (*spam* + *blog*), *flog* (*fake* + *blog*), *sporgery* (*spam* + *forgery*), *cybotage* (*cybernetic* + *sabotage*), *lexer* (*lexical* + *analyzer*), *compcierge* (*computer* + *concierge*), *compunication* (*computer* + *communication*), *digi-necker* (*digital* + *rubbernecker*). Як правило, в такому злитті не менше складів, ніж в одному з базових слів. Середина зрощення утворює своєрідний центр слова, навколо якого об’єднуються частини базових слів.

Модель $ab + cd \rightarrow ac$ представлена лише двома прикладами – одиницею *hackint* (*hacking* + *intelligence* – «секретна інформація політичного чи військового характеру, отримана шляхом злому комп’ютерної системи»), побудованою за аналогією з вже існуючими одиницями *humint* (*human* + *intelligence*), *comint* (*communications* + *intelligence*), *rumint* (*rumor* + *intelligence*) і *imint* (*image* + *intelligence*), та *ubicomp* (*ubiquitous* + *computing* – «впровадження новітніх технологій в повсякденне життя»).

Увагу слід приділити і одиниці “*splog*”, яка по суті є вторинним телескопізмом, адже воно з’явилося шляхом поєднання слів “*spam*” і “*blog*”, останнє з яких, у свою чергу, є результатом злиття слів “*web*” і “*log*”. Вторинними телескопізмами є і одиниці *celeblog* (поєднання слів *celebrity* і *blog*), *flog* (*fake* + *blog*), *moblog* (*mobile* + *blog*), *plog* (*personalized* + *blog*), *vlog* (*video* + *blog*), та *blodgebrity* (*blog* + *celebrity*). У зв’язку із актуальністю та популяризацією блогування та блогосфери (співтовариства блогів та блогерів), кількість нових телескопійних одиниць останнім часом різко зростає. За даними сайту *highbeam.com*, вперше масово з’явившись в періодичних виданнях близько 2003 року, одиниця *blog* та похідні від неї (*vlog*, *flog*, *splog* та інші) за період 2003-2009 років згадувались в пресі (в тому числі неспеціалізованих) майже 200 000 разів: *If you think that only techies can launch a blog, or Web log, to share their views with friends, family or the whole Internet -- think again. Numerous online services make it dead simple for anyone to create a blog, at no cost, with no technical knowledge whatsoever. (Walter Mosseberg, MSN Spaces an easy way to assemble your own site, Chicago Sun-Times, Apr 23, 2005)*

Зрідка трапляються випадки переміщення одного слова або його частини всередину іншого слова $ab + cd \rightarrow a(d)b$, наприклад, *ambimouseterous* (*ambidexterous* + *mouse*), *retalirator* (*retaliator* + *rate*), *intexticated* (*intoxicated* + *text*): *We’ve had the discussion many times at our house of the idiocy of driving while using a cell phone and especially driving while "intexticated," and as confident as I am that my kid won't do it, there's always that nagging concern that the slightest distraction can lead to tragic consequences. (Lorrie Lykins, "Parents, teens need safe driving contract," St. Petersburg Times, May 31, 2009)*

Слід звернути увагу на одиницю “*to sofalise*”, яка була створена зі слів “*sofa*” та “*to socialize*” та означає спілкування з родичами та знайомими виключно за допомогою електронних пристроїв, не виходячи з дому: *But millions of Britons have given up on actual socialising in favour of 'sofalising' — staying at home and talking to loved ones via electronic devices rather than in person, a poll has found. —"Why*

socialise when you can just stay home and 'sofalise'? Why staying in is the new going out," The Daily Mail, November 8, 2010. Зважаючи на те, що даний телескопізм значною мірою спирається на співзвуччя слів ("sofa" та "socialize"), і таким чином використовує каламбур для досягнення ігрового ефекту, вважаємо доцільним застосувати для його опису схему $ab + cd = a(c)bd$.

Вважаємо доцільним окремо відзначити активну дію словозлиття у творенні «Твітер-маркованих» слів, тобто таких одиниць, які позначають поняття, пов'язані з соціальною мережею "Twitter". За нашими підрахунками, за останні три роки кількість «Твітер-маркованих» телескопізмів становила близько 20 одиниць, що свідчить про надзвичайно велику продуктивність одиниці "Twitter" та високий рівень популярності вказаної соціальної мережі.

Серед «Твітер-маркованих» одиниць можна перелічити наступні: **twitterati** (twitter + glitterati) - відомі люди, що користуються послугами соціальної мережі Twitter, складають її еліту та мають тисячі підписників; **twittermob** (twitter + flashmob) - флешмоб, інформацію про який люди отримали через соціальну мережу Twitter; **neweeter** (new + tweeter) - новачок в мережі Twitter; **tweeterbox** (tweeter + chatterbox) - користувач мережі Twitter, що публікує занадто багато повідомлень; **Twitterverse** (twitter + Universe) сукупність користувачів сервісу; **reportwriters** (reporter + twitter) - репортери, що публікують додатки до своїх статей через соціальну мережу Twitter; **politweeter** (political + tweeter) - користувач мережі "Twitter", що має відношення до політики; **tweepish** (tweet + sheepish) - відчуття сорому від своїх записів в соціальній мережі Twitter; **Tweople** (tweeple) (twitter + people) - люди, що користуються послугами соціальної мережі Twitter; **Twitosphere** (twitter + blogosphere) сукупність користувачів сервісу Twitter; **dweet** (drunk + tweet) повідомлення в твіттері, зроблене під впливом сп'яніння; **twitterhea** (Twitter + diarrhea) – схильність до розміщення багатьох незначних повідомлень про повсякденні турботи користувача мережі; **attwaction** (attraction + twitter) - симпатія до іншого користувача мережі Twitter, та **Twittergation** (Twitter + litigation) – судові позови проти тих чи інших користувачів мережі Twitter за розміщення неправдивої інформації: *There's already a sharp rise in lawsuits known as Twittergation — that is, suits to force Web sites to remove slanderous or false posts. Last year, Courtney Love was sued for libel by the fashion designer Boudoir Queen for supposedly slanderous comments posted on Twitter. —Jeffrey Rosen, "The Web Means the End of Forgetting," The New York Times, July 19, 2010.*

Нарешті, необхідно виділити незначну кількість телескопізмів, утворених за допомогою аббревіатур, як наприклад вигук RTFAQ (R(ead) T(he) F(ucking) M(annual) + F(requently) A(sked) Q(uestions)) – „прочитайте відповіді на запитання, що часто ставляться”, іменник crog (c(arefully) r(esearched) + blog) – блог, що його веде спеціаліст в певній галузі, судженням якого можна довіряти, або дієслово to spam (spam + i(nstant) m(essaging)) – «здійснювати розсилку небажаної кореспонденції за допомогою програм системи електронної комунікації instant messaging» наприклад: *So it is that spam has come to instant messaging-yielding IM spam, or spim. (Thomas Claburn, "The Rise Of 'Spim'," InformationWeek, January 19, 2004.)*

Таким чином, як свідчить опрацьований матеріал, механізми телескопії активно діють у сфері новітніх технологій, причому найбільш активні вони при створенні іменників. Утворення нових англійських телескопійних назв у сфері інформаційних технологій відбувається за одним з трьох формальних типів: 1) сполучення двох цілих слів, які репрезентують явище міжслівного накладення (гаплогії) $ab + cd \rightarrow ab/cd$; 2) сполучення одного цілого слова з фрагментом іншого, в результаті чого утворюються часткові телескопізми за моделями $ab + cd \rightarrow abd$ та $ab + cd \rightarrow acd$; 3) сполучення фрагмента одного слова з фрагментом іншого базового слова за моделями $ab + cd \rightarrow ad$ та $ab + cd \rightarrow ac$ («справжні» телескопізми). Зареєстровано випадки переміщення одного слова або його частини всередину іншої лексеми: $ab + cd \rightarrow a(c)b$: ambimouseterous (ambidexterous + mouse), retalirator (retaliator + gate), а також утворення так званих телескопізмів другого порядку, коли одне із слів, що беруть участь у процесі словозлиття, саме є телескопізмом.

Слід відзначити, що, за спостереженнями дослідників, існують випадки, коли «в уламок, що стає компонентом телескопного слова, може перетворюватися ціле словосполучення» [Зацний 1999, с. 23], наприклад mechanical engineering + electronics = mechatronics: *The portmanteau "Mechatronics" was first coined by Mr. Tetsuro Mori, a senior engineer of the Japanese company Yaskawa, in 1969. (Wikipedia, the free encyclopedia, 2008).*

Проведений аналіз основних тенденцій утворення телескопійних новоутворень сучасної англійської мови у галузі інформаційних технологій показує, що телескопійний спосіб словотвору у цій сфері є продуктивним. Виявлено, що нові лексичні одиниці створюються за декількома словотвірними моделями, та використовуються в Інтернет-суспільстві достатньо широко (мас-медіа, Інтернет-словники, форуми і т.і.). Продуктивність та широке використання цих нових лексичних одиниць є, таким чином, індикатором актуальності та перспективності подальшого, більш детального вивчення даної теми.

Література

Альмова Т.В. Модели образования телескопизмов (на материале английского языка) // Матеріали VIII Всеукраїнської наукової конференції [“Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація”], (Харків, 24 квіт. 2009 р.) / X: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – С.3-4. Елисеєва В.В. Лексикологія англійського мови / Елисеєва В.В. - СПб: СПбГУ, 2003. – 244 с. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови в 80-ті – 90-ті роки ХХ століття: Дис... д-ра філол. наук: 10.02.04 / Зацний Юрій Антонович. – К., 1999. – 409 с. Семушина Е.Ю. Субституція, контамінація и еллипсис как способы преобразования субстантивных фразеологических единиц и сложных слов английского и русского языков / Е.Ю.Семушина // Русская и сопоставительная филология: Лингвокультурологический аспект. – Казань: Казанский государственный университет, 2004. – С.222-227. Bauer L. English Word-Formation / L.Bauer. - Cambridge: Cambridge University Press, 1983. – 296 p. *Research Articles Journals – Highbeam Research* [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.highbeam.com>

ЮЗЮК О. О.

(Запорізький національний університет)

ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ АНГЛОМОВНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ

У статті досліджується вплив позамовних чинників на утворення англомовних неологізмів, пов'язаних із сучасними типами родин та шлюбів. Новітні одиниці систематизуються і розподіляються на групи, залежно від фактора, що спричинив їхнє формування.

Ключові слова: екстралінгвальні фактори, актуалізація, шлюбно-сімейні стосунки.

Юзюк О. А. Экстралингвистический анализ инновационной англоязычной актуализации брачно-семейных отношений. В статье исследуется влияние экстралингвальных факторов на образование англоязычных неологизмов, которые соотносятся с современными типами семей и браков. Новообразования систематизируются и распределяются по группам, в зависимости от фактора, обусловившего их формирование.

Ключевые слова: экстралингвистические факторы, актуализация, брачно-семейные отношения, инновация.

Iuziuk O. O. Extralinguistic Analysis of Innovative English Instantiation of Marriage and Family Relations. The author analyzes the role of the extralinguistic factors in the formation of English neologisms representing modern types of families and marriages. The neologisms are classified and grouped according to the factors which caused their formation.

Key words: extralinguistic factors, actualization, marriage and family relations.

Дослідження розвитку мови та мовних змін, які пов'язані з цим розвитком, займає одне з провідних місць у сучасній лінгвістиці. Такий перманентний інтерес лінгвістів до проблеми можна пояснити тим, що «питання про мовну змінність, котра є невід'ємною характеристикою мови, є питанням про сутність мови» [Ярмашевич]. Загальновідомо, що зміни у мовній системі, зокрема поповнення словникового складу, зумовлені не лише лінгвальними, але й екстралінгвальними факторами.

Метою статті є визначення впливу позамовних чинників на актуалізацію шлюбно-сімейних стосунків, а також систематизація новітніх англомовних одиниць за чинником, який спричинив їхню появу. **Об'єктом** дослідження є актуалізація шлюбно-сімейних стосунків, зважаючи на екстралінгвальні чинники, а **предметом** аналізу – англомовні неологізми у сфері родини та шлюбу. Нашим **матеріалом** стали більше 100 англомовних інновацій, що представляють види сучасних сімей та особливості шлюбно-сімейних взаємин. **Актуальність** нашої роботи зумовлюється тим фактом, що мовній актуалізації родини, як одній з найважливіших суспільних цінностей, присвячено велику кількість досліджень, жодне з яких не спирається на неологічний пласт англійської мови. Зауважуємо, що існують роботи, які розглядають деякі з аналізованих нами англомовних інновацій крізь різні призми, серед них вік, стать, економічний або соціальний статус, технологічні знання, стурбованість соціальними і економічними проблемами тощо (наприклад, Андрусак І.В., Головка О.М., Єнікеєва С.М., Зацний Ю.А., Янков А.В.)

На основі екстралінгвального чинника, який спричинив формування новітніх одиниць, що позначають особливості сучасних відносин між членами родин і види сімей та шлюбів, неологізми можна розподілити на п'ять груп.

Демографічні зміни відіграють надзвичайно важливу роль при формуванні досліджуваних нами інновацій. Так, наприклад, збільшення середньої тривалості життя призвело до того, що деякі члени родини змушені піклуватися не лише про дітей, але і про літніх батьків. Такі люди отримали метафоричну номінацію *sandwich generation* (або *sandwiched generation*). Ця інновація стала основою для формування похідних, наприклад, *sandwich-generation women*, *sandwich women*.

Sandwich-generation women are more likely to be married and out of the labor force and to have much greater income than other women of their same age. (Monthly Labor Review, September 2006, Vol. 129, No. 9)

'Performing early morning domestic chores' and 'having overloaded work' were also identified as a major stress facing sandwich women. (European Journal of Social Sciences, Volume 15 Number 3, 2010).

Частковим синонімом інновації *sandwich generation* можна вважати неологізм *lifelong parents*, що